

Eiropas Savienības
Padome

Briselē, 2022. gada 21. oktobrī
(OR. en)

13940/22

Starpiestāžu lieta:
2022/0346(NLE)

ECOFIN 1080
UEM 300
FIN 1134

PAVADVĒSTULE

Sūtītājs:	Eiropas Komisijas ģenerālsekretāre, parakstījusi direktore <i>Martine DEPREZ</i>
Saņemšanas datums:	2022. gada 21. oktobris
Saņēmējs:	Eiropas Savienības Padomes ģenerālsekretāre <i>Thérèse BLANCHET</i>
K-jas dok. Nr.:	COM(2022) 562 final
Temats:	Priekšlikums - PADOMES ĪSTENOŠANAS LĒMUMS, ar kuru groza Īstenošanas lēmumu (ES) 2020/1351, ar ko Latvijas Republikai saskaņā ar Regulu (ES) 2020/672 piešķir pagaidu atbalstu bezdarba risku mazināšanai ārkārtas situācijā pēc Covid-19 uzliesmojuma

Pielikumā ir pievienots dokuments COM(2022) 562 *final*.

Pielikumā: COM(2022) 562 *final*

EIROPAS
KOMISIJA

Briselē, 21.10.2022.
COM(2022) 562 final

2022/0346 (NLE)

Priekšlikums

PADOMES ĪSTENOŠANAS LĒMUMS,

**ar kuru groza Īstenošanas lēmumu (ES) 2020/1351, ar ko Latvijas Republikai saskaņā
ar Regulu (ES) 2020/672 piešķir pagaidu atbalstu bezdarba risku mazināšanai ārkārtas
situācijā pēc Covid-19 uzliesmojuma**

PASKAIDROJUMA RAKSTS

1. PRIEKŠLIKUMA KONTEKSTS

• Priekšlikuma pamatojums un mērķi

Padomes Regulā (ES) 2020/672 (“*SURE* regula”) ir noteikts tiesiskais regulējums Savienības finansiālās palīdzības sniegšanai dalībvalstīm, kurās ir vai kurām draud nopietni ekonomikas traucējumi, ko izraisījis Covid-19 uzliesmojums. Atbalsts saskaņā ar *SURE* galvenokārt paredzēts, lai finansētu saīsināta darba laika shēmas vai līdzīgus pasākumus, kuru mērķis ir aizsargāt darba ņēmējus un pašnodarbinātas personas un tādējādi samazināt bezdarbu un ienākumu zudumu, un kā papildu finansējums dažiem ar veselību saistītiem pasākumiem, jo īpaši darba vietā.

Latvija 2020. gada 7. augustā lūdza Savienības finansiālo palīdzību, un Padome 2020. gada 25. septembrī ar Īstenošanas lēmumu (ES) 2020/1351 piešķīra Latvijai finansiālo palīdzību, lai papildinātu valsts centienus novērst Covid-19 uzliesmojuma ietekmi un reaģētu uz uzliesmojuma sociālekonomiskajām sekām darba ņēmējiem un pašnodarbinātajiem.

Latvija 2021. gada 11. martā vēlreiz lūdza Savienības finansiālo palīdzību saskaņā ar *SURE* regulu. Reaģējot uz šo lūgumu, Padomes Īstenošanas lēmums (ES) 2020/1351 tika grozīts ar Padomes 2021. gada 23. aprīļa Īstenošanas lēmumu (ES) 2021/677.

Latvija 2022. gada 6. oktobrī trešo reizi lūdza Savienības finansiālo palīdzību saskaņā ar *SURE* regulu.

Saskaņā ar *SURE* regulas 6. panta 2. punktu Komisija ir apspriedusies ar Latvijas iestādēm, lai pārbaudītu, vai pēkšņi un būtiski ir palielinājušies faktiskie un plānotie izdevumi, kuri tieši saistīti ar Latvijas īstenošiem darba tirgus pasākumiem un ar veselību saistītiem pasākumiem un kurus ir izraisījusi Covid-19 pandēmija. Jo īpaši tas attiecas uz šādiem esošajiem pasākumiem, kas minēti Padomes Īstenošanas lēmumā (ES) 2020/1351:

- (a) esošās dīkstāves pabalstu shēmas darba ņēmējiem tvērums ir paplašināts dažādos veidos: i) aptverot arī personas, kuras nodarbinātas skaistumkopšanas nozarē, ii) nosakot, ka personas, kuras no 2021. gada ir mainījušas savu nodokļu režīmu, ir tiesīgas saņemt atbalstu, iii) uzlabojot kvalificēšanās nosacījumus attiecībā uz patentmaksātājiem un iv) atļaujot saņēmējiem izvēlēties vienu no diviem kvalificēšanās kritērijiem, lai pieteiktos atbalstam. No šīs shēmas darba ņēmējiem vai pašnodarbinātām personām dīkstāvē izmaksā kompensācijas 50 % vai 70 % apmērā no viņu algas vai ienākumiem atkarībā no nodokļu režīma, kas attiecas uz viņu darbību. Atbalsta minimālais apmērs ir 500 EUR, savukārt maksimālais – 1000 EUR vienam darba ņēmējam kalendārajā mēnesī. Šī shēma attiecas uz uzņēmumiem, pašnodarbinātām personām un patentmaksas maksātājiem, kuru ienākumi no saimnieciskās darbības ir samazinājušies vismaz par 20 % salīdzinājumā ar vidējo rādītāju 2020. gada augustā–oktobrī;
- (b) dīkstāves pabalstu shēmai darba ņēmējiem ir piesaistīta esoša shēma, uz kuras pamata darba ņēmējiem ir paredzēta piemaksa par bērniem un ar kuru nodrošina papildu atbalstu dīkstāvē esošiem darba ņēmējiem, kam ir apgādājami bērni. Šī piemaksa ir 50 EUR mēnesī par katru bērnu;
- (c) uz esošas algu subsīdiju shēmas pamata pagarina atbalsta laikposmu līdz 2022. gada 28. februārim un paplašina attiecināmības tvērumu, atļaujot saņēmējiem izvēlēties vienu no diviem kvalificēšanās kritērijiem, lai pieteiktos atbalstam, novērš pārmērīgas kompensācijas risku un precizē attiecināmības ierobežojumus

patentmaksātāju gadījumā, kā arī ierobežo tiesības uz atbalsta saņemšanu laikposmā no 2021. gada oktobra līdz 2022. gada februārim, attiecinot tās tikai uz personām, kurām ir Covid-19 sertifikāts, kas apliecina vakcināciju pret Covid-19 vai saslimšanas faktu. Atbalsts ir pieejams darba devējiem, kuru ienākumi no jebkuras saimnieciskās darbības ir samazinājušies vismaz par 20 %. Shēma sedz 50 % no vidējās bruto mēnešalgas, bet ne vairāk kā 500 EUR kalendārajā mēnesī. Darba devējiem, kuri ir šīs shēmas atbalsta saņēmēji, ir pienākums paturēt darbā darba ņēmējus, par kuriem saņemts atbalsts, un piemaksāt pie algas subsīdijas starpību līdz pilnai parastajai algai;

- (d) esošs, ar Covid-19 saistīts slimības pabalsts tiek pagarināts līdz 2022. gada 28. februārim un attiecas tikai uz personām, kurām ir Covid-19 vakcinācijas vai pārslimošanas sertifikāts vai kuras saņēmušas atzinumu par nepieciešamību atlikt vakcināciju pret Covid-19. Valdība pilnībā apmaksā slimības pabalstu cilvēkiem, kuriem ir bijis jākavē darbs pašizolācijas vai paškarantīnas prasības dēļ, lai gan parasti daļu slimības pabalsta apmaksā darba devējs;
- (e) esošs pasākums, saskaņā ar kuru ir paredzēti slimības palīdzības pabalsti vecākiem un aprūpētājiem un tiek nodrošināts atbalsts darba ņēmējiem, kuri nevar strādāt attālināti un kuriem jāpieskata bērni vecumā līdz 10 gadiem vai personas ar invaliditāti, kad skolas un dienas aprūpes centri ir slēgti Covid-19 infekcijas dēļ. Šā pabalsta apmērs ir 60 % no saņēmēja vidējās algas iepriekšējos 12 mēnešos. Saņēmēja darba devējam ir jāapliecina, ka nav iespējams strādāt attālināti, savukārt skolai vai pašvaldībai ir jāapstiprina skolas slēgšana vai dienas aprūpes pakalpojumu nepieejamība;
- (f) esošie, ar veselību saistītie izdevumi par individuālajiem aizsardzības līdzekļiem un citiem medicīnas piederumiem, lai nodrošinātu publiskā sektora darbinieku, jo īpaši veselības aprūpes darbinieku, veselību un drošību;
- (g) esošs pasākums, saskaņā ar kuru ir paredzētas piemaksas ārstiem un darbiniekiem, kas iesaistīti Covid-19 krīzes pārvarēšanā, lai atalgotu viņus par darbu paaugstināta riska un slodzes apstākļos. Šīs piemaksas 20 % līdz 100 % apmērā no mēnešalgas pārsniedz publiskā sektora darbiniekiem atļauto piemaksu maksimālo apmēru.

Latvija sniedza Komisijai attiecīgo informāciju.

Ņemot vērā pieejamos pierādījumus, Komisija ierosina Padomei pieņemt īstenošanas lēmumu par finansiālas palīdzības piešķiršanu Latvijai saskaņā ar *SURE* regulu, lai atbalstītu minētos pasākumus.

Ar veselību saistītie pasākumi, par kuriem Latvija iesniedza pieprasījumu, tostarp 2022. gada 6. oktobrī, sasniedz 70 921 236 EUR.

• **Saskanība ar pašreizējiem noteikumiem konkrētajā politikas jomā**

Šis priekšlikums pilnībā atbilst Padomes Regulai (ES) 2020/672, saskaņā ar kuru priekšlikums ir iesniegts.

Šis priekšlikums papildina citu Savienības tiesību instrumentu, ar ko sniedz atbalstu dalībvalstīm ārkārtas situācijās, proti, Padomes Regulu (EK) Nr. 1217/2002 (2002. gada 11. novembris), ar ko izveido Eiropas Savienības Solidaritātes fondu (ESSF) ("Regula (EK) Nr. 1217/2002"). Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) 2020/461, ar ko groza minēto instrumentu, lai paplašinātu tā tvērumu, iekļaujot tajā nozīmīgas ārkārtas situācijas sabiedrības veselības jomā un nosakot konkrētas darbības, par kurām var saņemt finansējumu, tika pieņemta 2020. gada 30. martā.

- **Saskanība ar citām Savienības politikas jomām**

Priekšlikums ir daļa no to pasākumu klāsta, kuri izstrādāti, reaģējot uz pašreizējo Covid-19 pandēmiju, piemēram, Investīciju iniciatīva reaģēšanai uz koronavīrusu, un tas papildina citus instrumentus, kas atbalsta nodarbinātību, piemēram, Eiropas Sociālo fondu un Eiropas Stratēģisko investīciju fondu (ESIF)/programmu *InvestEU*. Izmantojot aizņēmumus un aizdevumus šajā konkrētajā Covid-19 uzliesmojuma gadījumā, lai atbalstītu dalībvalstis, šis priekšlikums kalpo par otru aizsardzības līniju, lai finansētu saīsināta darba laika shēmas un līdzīgus pasākumus, palīdzot aizsargāt darbvietas un līdz ar to darbiniekus un pašnodarbinātās personas pret bezdarba risku.

2. JURIDISKAIS PAMATS, SUBSIDIARITĀTE UN PROPORCIONALITĀTE

- **Juridiskais pamats**

Šā instrumenta juridiskais pamats ir Padomes Regula (ES) 2020/672.

- **Subsidiaritāte (neekskluzīvas kompetences gadījumā)**

Priekšlikumu pieņem pēc dalībvalsts lūguma, un tas apliecina Eiropas solidaritāti, sniedzot Savienības finansiālo palīdzību pagaidu aizdevumu veidā dalībvalstij, kuru skāris Covid-19 uzliesmojums. Šī finansiālā palīdzība kā otra aizsardzības līnija palīdz pagaidu kārtā finansēt valdību palielinātos publiskos izdevumus saīsināta darba laika shēmu un līdzīgu pasākumu jomā, lai palīdzētu tām aizsargāt darbvietas un līdz ar to darbiniekus un pašnodarbinātās personas pret bezdarba un ienākumu zaudēšanas risku.

Šāds atbalsts palīdzēs skartajiem iedzīvotājiem un mazinās pašreizējās Covid-19 krīzes tiešo sociālo un ekonomisko ietekmi.

- **Proporcionalitāte**

Priekšlikums ir saskaņā ar proporcionalitātes principu. Tas nepārsniedz instrumenta mērķu sasniegšanai nepieciešamo.

3. EX POST IZVĒRTĒJUMU, APSPIEŠANOS AR IEINTERESĒTAJĀM PERSONĀM UN IETEKMES NOVĒRTĒJUMU REZULTĀTI

- **Apspriešanās ar ieinteresētajām personām**

Tā kā priekšlikums ir sagatavots steidzami, lai Padome to varētu pieņemt savlaicīgi, apspriešanās ar ieinteresētajām personām nav notikusi.

- **Ietekmes novērtējums**

Priekšlikuma steidzamības dēļ ietekmes novērtējums nav veikts.

4. IETEKME UZ BUDŽETU

Komisijai vajadzētu būt iespējai slēgt līgumus par aizņēmumiem finanšu tirgos, lai tos tālāk aizdotu dalībvalstij, kas lūdz finansiālu palīdzību saskaņā ar *SURE* instrumentu.

Papildus dalībvalstu garantiju sniegšanai regulējumā ir iestrādāti arī citi aizsardzības pasākumi, lai nodrošinātu shēmas finansiālo stabilitāti:

- stingra un piesardzīga pieeja finanšu pārvaldībai;

- aizdevumu portfeļa izveide, kas ierobežo koncentrācijas risku, ikgadējos riska darījumus un pārmērīgus riska darījumus atsevišķās dalībvalstīs, vienlaikus nodrošinot pietiekamus resursus tām dalībvalstīm, kurām tas visvairāk nepieciešams, un
- iespējas refinansēt parādu.

Priekšlikums

PADOMES ĪSTENOŠANAS LĒMUMS,

ar kuru groza Īstenošanas lēmumu (ES) 2020/1351, ar ko Latvijas Republikai saskaņā ar Regulu (ES) 2020/672 piešķir pagaidu atbalstu bezdarba risku mazināšanai ārkārtas situācijā pēc Covid-19 uzliesmojuma

EIROPAS SAVIENĪBAS PADOME,

ņemot vērā Līgumu par Eiropas Savienības darbību,

ņemot vērā Padomes Regulu (ES) 2020/672 (2020. gada 19. maijs), ar ko izveido Eiropas pagaidu atbalsta instrumentu bezdarba risku mazināšanai ārkārtas situācijā (*SURE*) pēc Covid-19 uzliesmojuma¹, un jo īpaši tās 6. panta 1. punktu,

ņemot vērā Eiropas Komisijas priekšlikumu,

tā kā:

- (1) Pēc 2020. gada 7. septembrī saņemtā Latvijas lūguma Padome ar Īstenošanas lēmumu (ES) 2020/1351² piešķīra Latvijai finansiālo palīdzību aizdevuma veidā, kura maksimālais apmērs 192 700 000 EUR, maksimālais vidējais termiņš ir 15 gadi un pieejamības periods ir 18 mēneši, lai papildinātu Latvijas valsts centienus novērst Covid-19 uzliesmojuma ietekmi un reaģētu uz minētā uzliesmojuma sociālekonomiskajām sekām darba ņēmējiem un pašnodarbinātajiem.
- (2) Latvijai aizdevums bija jāizmanto tam, lai finansētu saīsināta darba laika shēmas, līdzīgus pasākumus un ar veselību saistītus pasākumus, kas minēti Īstenošanas lēmuma (ES) 2020/1351 3. pantā.
- (3) Pēc 2021. gada 11. martā saņemtā Latvijas otrā lūguma Padome ar Īstenošanas lēmumu (ES) 2021/677³, ar kuru groza Īstenošanas lēmumu (ES) 2020/1351, piešķīra Latvijai papildu finansiālo palīdzību 112 500 000 EUR apmērā, palielinot aizdevuma maksimālo apmēru līdz 305 200 000 EUR ar 15 gadu maksimālo vidējo termiņu un 18 mēnešu pieejamības periodu, lai papildinātu Latvijas valsts centienus novērst Covid-19 uzliesmojuma ietekmi un reaģētu uz minētā uzliesmojuma sociālekonomiskajām sekām darba ņēmējiem un pašnodarbinātajiem.
- (4) Latvijai papildu aizdevums bija jāizmanto tam, lai finansētu saīsināta darba laika shēmas, līdzīgus pasākumus un ar veselību saistītus pasākumus, kas minēti Īstenošanas lēmuma (ES) 2020/1351 3. pantā.

¹ OV L 159, 20.5.2020., 1. lpp.

² Padomes Īstenošanas lēmums (ES) 2020/1351 (2020. gada 25. septembris), ar ko Latvijas Republikai saskaņā ar Regulu (ES) 2020/672 piešķir pagaidu atbalstu bezdarba risku mazināšanai ārkārtas situācijā pēc Covid-19 uzliesmojuma (OV L 314, 29.9.2020., 38. lpp.).

³ Padomes Īstenošanas lēmums (ES) 2021/677 (2021. gada 23. aprīlis), ar kuru groza Īstenošanas lēmumu (ES) 2020/1351, ar ko Latvijas Republikai saskaņā ar Regulu (ES) 2020/672 piešķir pagaidu atbalstu bezdarba risku mazināšanai ārkārtas situācijā pēc Covid-19 uzliesmojuma (OV L 144, 27.4.2021., 7. lpp.).

- (5) Covid-19 uzliesmojums ir imobilizējis būtisku darbaspēka daļu Latvijā. Tā rezultātā Latvijā joprojām pēkšņi un būtiski pieauguši publiskie izdevumi saistībā ar Īstenošanas lēmuma (ES) 2020/1351 3. panta a), c), d), g), h), f) un i) punktā minētajiem pasākumiem.
- (6) Covid-19 uzliesmojumam un ārkārtas pasākumiem, kurus Latvija īstenoja 2020., 2021. un 2022. gadā, lai ierobežotu slimības uzliesmojumu un tā sociālekonomiskās un ar veselību saistītās sekas, bija un vēl aizvien ir dramatisks ietekme uz publiskajām finansēm. 2020. gadā Latvijas vispārējais valdības budžeta deficīts un parāds bija attiecīgi 4,5 % un 43,3 % no iekšzemes kopprodukta (IKP), kas 2021. gada beigās palielinājās līdz attiecīgi 7,3 % un 44,8 %. Saskaņā ar Komisijas 2022. gada pavasara prognozi ir sagaidāms, ka Latvijas vispārējās valdības budžeta deficīts un parāds līdz 2022. gada beigām būs attiecīgi 7,2 % un 47,0 % no IKP. Saskaņā ar Komisijas 2022. gada vasaras starpposma prognozi tiek prognozēts, ka Latvijas IKP 2022. gadā pieaugs par 3,9 %.
- (7) Latvija 2022. gada 6. oktobrī lūdza Savienības papildu finansiālo palīdzību 167 607 000 EUR apmērā, lai turpinātu papildināt 2020., 2021. un 2022. gadā īstenotos valsts centienus novērst Covid-19 uzliesmojuma ietekmi un reaģēt uz minētā uzliesmojuma sociālekonomiskajām sekām darba ņēmējiem un pašnodarbinātajiem. Konkrēti, Latvija vēlreiz pagarināja un/vai grozīja saīsināta darba laika shēmas un līdzīgus pasākumus, kas izklāstīti 8)–12) apsvērumā.
- (8) Dīkstāves pabalstu shēma darba ņēmējiem attiecas uz uzņēmumiem, pašnodarbinātām personām un patentmaksātājiem, kuru ienākumi no saimnieciskās darbības ir samazinājušies vismaz par 20 % salīdzinājumā ar vidējo rādītāju 2020. gada augustā–oktobrī. No šīs shēmas darba ņēmējiem vai pašnodarbinātām personām dīkstāvē izmaksā kompensāciju 50 % vai 70 % apmērā no viņu algas vai ienākumiem atkarībā no nodokļu režīma, kas attiecas uz viņu darbību. Atbalsta minimālais apmērs ir 500 EUR, savukārt maksimālais – 1000 EUR vienam darba ņēmējam kalendārājā mēnesī.

Shēma ir izveidota ar Ministru kabineta noteikumiem Nr. 709 (pieņemti 2020. gada 24. novembrī⁴ un grozīti 2021. gada 12. janvārī⁵, 2021. gada 19. janvārī⁶, 2021. gada 4. februārī⁷ un 2021. gada 26. februārī⁸) “Noteikumi par atbalstu par dīkstāvi nodokļu maksātājiem to darbības turpināšanai Covid-19 izraisītās krīzes apstākļos”.

Ar šo pasākumu shēma, kas minēta Īstenošanas lēmuma (ES) 2020/1351 3. panta a) punktā, tiek paplašināta, aptverot arī personas, kuras nodarbinātas skaistumkopšanas nozarē, kā arī personām, kas no 2021. gada ir mainījušas savu nodokļu režīmu, tiek atļauts pretendēt uz atbalsta saņemšanu, tiek uzlaboti kvalificēšanās nosacījumi attiecībā uz patentmaksātājiem un tiek atļauts saņēmējiem izvēlēties vienu no diviem kvalificēšanās kritērijiem, lai pieteiktos atbalstam.

- (9) Dīkstāves pabalstu shēmai darba ņēmējiem ir piesaistīta piemaksa darba ņēmējiem par bērniem, kura minēta Īstenošanas lēmuma (ES) 2020/1351 3. panta c) punktā un attiecībā uz kuru Latvija lūdz papildu atbalstu. Piemaksa 50 EUR mēnesī par katru bērnu nodrošina papildu atbalstu tiem darbiniekiem dīkstāvē, kuriem ir tiesības uz

⁴ Latvijas Vēstnesis, 230B, 27.11.2020.

⁵ Latvijas Vēstnesis, 9A, 14.1.2021.

⁶ Latvijas Vēstnesis, 15, 22.1.2021.

⁷ Latvijas Vēstnesis, 25A, 5.2.2021.

⁸ Latvijas Vēstnesis, 48, 10.3.2021.

iedzīvotāju ienākuma nodokļa atvieglojumu par apgādājamajiem. Atbalsta pasākums tika pagarināts ar “Ministru kabineta 2020. gada 1. decembra rīkojumu Nr. 706 “Par finanšu līdzekļu piešķiršanu no valsts budžeta programmas “Līdzekļi neparedzētiem gadījumiem””⁹ un “Ministru kabineta 2021. gada 11. janvāra rīkojumu Nr. 15 “Par finanšu līdzekļu piešķiršanu no valsts budžeta programmas “Līdzekļi neparedzētiem gadījumiem””¹⁰. Šo pasākumu var uzskatīt par pasākumu, kas ir līdzīgs saīsināta darba laika shēmām, kā minēts Regulā (ES) 2020/672, jo tas nodrošina ienākumu atbalstu darba ņēmējiem un pašnodarbinātām personām, kas palīdz segt bērnu aprūpes izmaksas skolu slēgšanas laikā un palīdz vecākiem turpināt strādāt, tādējādi novēršot apdraudējumu darba attiecībām.

- (10) Saskaņā ar algu subsīdiju shēmu atbalsts tiek piešķirts darba devējiem, kuru ienākumi no saimnieciskās darbības ir samazinājušies vismaz par 20 %. Shēma sedz 50 % no vidējās bruto mēnešalgas, bet ne vairāk kā 500 EUR kalendārajā mēnesī. Darba devējiem, kuri ir šīs shēmas atbalsta saņēmēji, ir pienākums paturēt darbā darba ņēmējus, par kuriem saņemts atbalsts, un piemaksāt pie algas subsīdijas starpību līdz pilnai parastajai algai.

Shēma ir izveidota ar Ministru kabineta noteikumiem Nr. 675 “Noteikumi par atbalsta sniegšanu nodokļu maksātājiem to darbības turpināšanai Covid-19 krīzes apstākļos” (pieņemti 2020. gada 10. novembrī¹¹ un grozīti 2021. gada 12. janvārī¹², 2021. gada 1. aprīlī¹³, 2021. gada 26. oktobrī¹⁴, 2021. gada 9. novembrī¹⁵, 2021. gada 30. novembrī¹⁶, 2021. gada 7. decembrī¹⁷, 2021. gada 23. decembrī¹⁸ un 2022. gada 11. janvārī¹⁹) un Ministru kabineta rīkojumu Nr. 128 “Par finanšu līdzekļu piešķiršanu no valsts budžeta programmas “Līdzekļi neparedzētiem gadījumiem””²⁰.

Ar pasākumu pagarina Īstenošanas lēmuma (ES) 2020/1351 3. panta d) punktā minētās shēmas atbalsta laikposmu un paplašina attiecināmības tvērumu, atļaujot saņēmējiem izvēlēties vienu no diviem kvalificēšanās kritērijiem, lai pieteiktos atbalstam, novērš pārmērīgas kompensācijas risku un precizē attiecināmības ierobežojumus patentmaksātāju gadījumā, kā arī ierobežo tiesības uz atbalsta saņemšanu laikposmā no 2021. gada oktobra līdz 2022. gada februārim, attiecinot tās tikai uz personām, kurām ir Covid-19 sertifikāts, kas apliecina vakcināciju pret Covid-19 vai saslimšanas faktu.

- (11) Ar Covid-19 saistīto slimības pabalstu shēma nodrošina valsts apmaksātus slimības pabalstus cilvēkiem, kuriem ir bijis jākavē darbs pašizolācijas vai paškarantīnas prasības dēļ, lai gan parasti daļu slimības pabalsta apmaksā darba devējs.

⁹ Latvijas Vēstnesis, 234, 3.12.2020.

¹⁰ Latvijas Vēstnesis, 9, 14.1.2021.

¹¹ Latvijas Vēstnesis, 222A, 16.11.2020.

¹² Latvijas Vēstnesis, 9, 14.1.2021.

¹³ Latvijas Vēstnesis, 66, 7.4.2021.

¹⁴ Latvijas Vēstnesis, 211, 1.11.2021.

¹⁵ Latvijas Vēstnesis, 220, 12.11.2021.

¹⁶ Latvijas Vēstnesis, 236, 7.12.2021.

¹⁷ Latvijas Vēstnesis, 240, 13.12.2021.

¹⁸ Latvijas Vēstnesis, 249A, 27.12.2021.

¹⁹ Latvijas Vēstnesis, 9, 13.1.2022.

²⁰ Latvijas Vēstnesis, 42, 2.3.2021.

Shēma ir izveidota ar grozījumu likumā “Par maternitātes un slimības apdrošināšanu” (pieņemts 2020. gada 20. martā²¹ un grozīts 2020. gada 12. novembrī²², 2021. gada 4. novembrī²³ un 2022. gada 13. janvārī²⁴).

Ar pasākumu tiek pagarināts atbalsta laikposms, kādā apmaksā Īstenošanas lēmuma (ES) 2020/1351 3. panta g) punktā minētos, ar Covid-19 saistītos slimības pabalstus, un tajā pašā laikā tiek sašaurināts attiecināmības tvērums, piešķirot tiesības uz atbalstu tikai personām, kurām ir Covid-19 vakcinācijas vai pārslimošanas sertifikāts vai kuras saņēmušas atzinumu par nepieciešamību atlikt vakcināciju pret Covid-19, kā arī tiek precizēti gadījumi un nosacījumi, kādos darba devējiem bez valsts atbalsta būtu pilnībā jāapmaksā slimības atvaļinājums.

- (12) Slimības palīdzības pabalsti vecākiem un aprūpētājiem nodrošina atbalstu darba ņēmējiem, kuri nevar strādāt attālināti un kuriem ir jāpieskata bērni vecumā līdz 10 gadiem vai personas ar invaliditāti, kad skolas un dienas aprūpes centri ir slēgti Covid-19 uzliesmojuma dēļ. Šo pasākumu var uzskatīt par saīsināta darba laika shēmām līdzīgu pasākumu, kā minēts Regulā (ES) 2020/672, jo tas nodrošina ienākumu atbalstu vecākiem un aprūpētājiem un palīdz saglabāt darbvietas, novēršot to, ka vecākiem un aprūpētājiem, kuriem laikā, kad skolas un dienas aprūpes centri ir slēgti, ir jā rūpējas par bērniem vai personām ar invaliditāti, ir jāpārtrauc darba attiecības. Slimības palīdzības pabalsti ir paredzēti 2020. gada 26. novembra grozījumā likumā “Par maternitātes un slimības apdrošināšanu”²⁵ un Ministru kabineta 2020. gada 1. decembra rīkojumā Nr. 707 “Par finanšu līdzekļu piešķiršanu no valsts budžeta programmas “Līdzekļi neparedzētiem gadījumiem””²⁶ un Ministru kabineta 2021. gada 11. janvāra rīkojumā Nr. 13 “Par finanšu līdzekļu piešķiršanu no valsts budžeta programmas “Līdzekļi neparedzētiem gadījumiem””²⁷.

Latvija lūdz papildu atbalstu attiecībā uz šo esošo pasākumu, kas minēts Īstenošanas lēmuma (ES) 2021/677 3. panta h) punktā.

- (13) Latvija arī vēl pagarināja vai grozīja virkni ar veselību saistītu pasākumu Covid-19 uzliesmojuma novēršanai. Tas jo īpaši attiecas uz 14. un 15. apsvērumā izklāstītajiem pasākumiem.
- (14) Ar veselību saistīti izdevumi ir paredzēti individuālajiem aizsardzības līdzekļiem publiskajā sektorā strādājošajiem, lai nodrošinātu drošu darba vidi personām, kas pakļautas Covid-19 vīrusu infekcijai.

Shēma ir izveidota ar Ministru kabineta noteikumiem Nr. 380 “Noteikumi par prioritāro institūciju un vajadzību sarakstā iekļautajām institūcijām nepieciešamajiem epidemioloģiskās drošības nodrošināšanas resursiem” (pieņemti 2020. gada 9. jūnijā²⁸).

Latvija lūdz papildu atbalstu attiecībā uz esošu pasākumu, kas minēts Īstenošanas lēmuma (ES) 2020/1351 3. panta f) punktā.

²¹ Latvijas Vēstnesis, 57B, 21.3.2020.

²² Latvijas Vēstnesis, 221A, 13.11.2020.

²³ Latvijas Vēstnesis, 215A, 5.11.2021.

²⁴ Latvijas Vēstnesis, 10A, 14.1.2022.

²⁵ Latvijas Vēstnesis, 230A, 27.11.2020.

²⁶ Latvijas Vēstnesis, 234, 3.12.2020.

²⁷ Latvijas Vēstnesis, 9, 14.1.2021.

²⁸ Latvijas Vēstnesis, 113A, 12.6.2020.

- (15) Piemaksas ārstiem un darbiniekiem, kuri iesaistīti Covid-19 krīzes pārvarēšanā, 20 % līdz 100 % apmērā no mēnešalgas ir atlīdzība par darbu paaugstināta riska un paaugstinātās slodzes apstākļos, kā paredzēts Ministru kabineta 2020. gada 27. marta²⁹ rīkojumā Nr. 136 un 2020. gada 6. novembra rīkojumā Nr. 656 “Par finanšu līdzekļu piešķiršanu no valsts budžeta programmas “Līdzekļi neparedzētiem gadījumiem””³⁰, Ministru kabineta 2020. gada 8. decembra rīkojumā Nr. 743 “Grozījumi Ministru kabineta 2020. gada 6. novembra rīkojumā Nr. 655 “Par ārkārtējās situācijas izsludināšanu””³¹ un Ministru kabineta 2021. gada 21. janvāra rīkojumā Nr. 37 “Par finanšu līdzekļu piešķiršanu no valsts budžeta programmas “Līdzekļi neparedzētiem gadījumiem””³². Minētās piemaksas izmaksā papildus maksimālajām piemaksām, kas noteiktas “Valsts un pašvaldību institūciju amatpersonu un darbinieku atlīdzības likumā”. Pasākums atbalsta nodarbinātību, nodrošinot darbinieku veselības drošību un būtisku sabiedrisko pakalpojumu nepārtrauktību. Latvija lūdz papildu atbalstu attiecībā uz esošu pasākumu, kas minēts Īstenošanas lēmuma (ES) 2020/1351 3. panta i) punktā.
- (16) Latvija atbilst Regulas (ES) 2020/672 3. pantā izklāstītajiem nosacījumiem finansiālās palīdzības pieprasīšanai. Latvija ir sniegusi Komisijai atbilstošus pierādījumus par to, ka faktiskie un plānotie publiskie izdevumi kopš 2020. gada 1. februāra ir palielinājušies par 508 124 069 EUR sakarā ar valsts pasākumiem, kas veikti, lai novērstu Covid-19 uzliesmojuma sociālekonomisko ietekmi. Tas ir pēkšņs un būtisks pieaugums, jo tas arī ir saistīts ar to spēkā esošo valsts pasākumu pagarināšanu vai grozīšanu, kuri ir tieši saistīti ar saīsināta darba laika shēmām un līdzīgiem pasākumiem, kas aptver ievērojamu daļu uzņēmumu un darbaspēka Latvijā. Latvija plāno finansēt 35 317 069 EUR, izmantojot pati savu finansējumu.
- (17) Komisija saskaņā ar Regulas (ES) 2020/672 6. pantu ir apspriedusies ar Latviju un pārbaudījusi faktisko un plānoto publisko izdevumu pēkšņo un būtisko pieaugumu, kas tieši saistīts ar saīsināta darba laika shēmām un līdzīgiem pasākumiem, kā arī ar attiecīgo ar veselību saistīto pasākumu ieviešanu Covid-19 uzliesmojuma sakarā, kā minēts 2022. gada 6. oktobra lūgumā.
- (18) Ar veselību saistītie pasākumi, kuri minēti Latvijas 2022. gada 6. oktobra lūgumā un 14. un 15. apsvērumā, atbilst 70 921 236 EUR.
- (19) Tādēļ būtu jāsniedz finansiāla palīdzība, lai palīdzētu Latvijai novērst Covid-19 uzliesmojuma izraisīto smago ekonomisko traucējumu sociālekonomiskās sekas. Lēmumi par maksājumu un to daļu termiņiem, apmēru un veikšanu Komisijai būtu jāpieņem ciešā sadarbībā ar valsts iestādēm.
- (20) Ņemot vērā to, ka pieejamības periods, kas norādīts Īstenošanas lēmumā (ES) 2020/1351, ir beidzies, ir vajadzīgs jauns papildu finansiālās palīdzības pieejamības periods. Ar Īstenošanas lēmumu (ES) 2020/1351 piešķirtās finansiālās palīdzības pieejamības periods – 18 mēneši – būtu jāpagarina par 21 mēnesi, un tādējādi kopējam pieejamības periodam vajadzētu būt 39 mēnešiem, sākot no pirmās dienas pēc Īstenošanas lēmuma (ES) 2020/1351 stāšanās spēkā.
- (21) Latvijai un Komisijai šis lēmums būtu jāņem vērā aizdevuma līgumā, kas minēts Regulas (ES) 2020/672 8. panta 2. punktā.

²⁹ Latvijas Vēstnesis, 62B, 27.3.2020.

³⁰ Latvijas Vēstnesis, 218, 10.11.2020.

³¹ Latvijas Vēstnesis, 237A, 8.12.2020.

³² Latvijas Vēstnesis, 16, 25.1.2021.

- (22) Šim lēmumam nebūtu jāskar to procedūru iznākums, kuras var tikt veiktas saistībā ar iekšējā tirgus darbības traucējumiem, jo īpaši saskaņā ar Līguma 107. un 108. pantu. Tas neatbrīvo dalībvalstis no prasības saskaņā ar Līguma 108. pantu ziņot Komisijai par potenciālajiem valsts atbalsta gadījumiem.
- (23) Latvijai būtu regulāri jāinformē Komisija par plānoto publisko izdevumu īstenošanu, lai Komisija varētu novērtēt to, cik lielā mērā Latvija ir īstenojusi minētos izdevumus.
- (24) Lēmums par finansiālās palīdzības sniegšanu ir pieņemts, ņemot vērā Latvijas esošās un gaidāmās vajadzības, kā arī finansiālās palīdzības pieprasījumus saskaņā ar Regulu (ES) 2020/672, ko jau ir iesniegušas vai plāno iesniegt citas dalībvalstis, vienlaikus piemērojot vienlīdzīgas attieksmes, solidaritātes, samērīguma un pārredzamības principus,

IR PIEŅĒMUSI ŠO LĒMUMU.

1. pants

Īstenošanas lēmumu (ES) 2020/1351 groza šādi:

- (1) lēmuma 2. pantu groza šādi:

a) panta 1. punktu aizstāj ar šādu:

“1. Savienība dara pieejamu Latvijai aizdevumu, kura maksimālais apmērs ir 472 807 000 EUR. Aizdevuma maksimālais vidējais termiņš ir 15 gadi.”;

b) panta 2. punktu aizstāj ar šādu:

“2. Ar šo lēmumu piešķirtās finansiālās palīdzības pieejamības periods ir 39 mēneši, sākot no pirmās dienas pēc šā lēmuma spēkā stāšanās.”;

c) panta 4. punktu aizstāj ar šādu:

“4. Pirmo daļu izmaksā pēc tam, kad stāties spēkā aizdevuma līgums, kas paredzēts Regulas (ES) 2020/672 8. panta 2. punktā. Visas turpmākās daļas izmaksā saskaņā ar minētā aizdevuma līguma noteikumiem vai – attiecīgā gadījumā – pēc tam, kad stāties spēkā tā papildinājums vai grozīts aizdevuma līgums, kas noslēgts starp Latviju un Komisiju un ar ko aizstāj sākotnējo aizdevuma līgumu.”;

- (2) lēmuma 3. pantu aizstāj ar šādu:

“3. pants

Latvija var finansēt šādus pasākumus:

- (a) dīkstāves pabalstu shēmu darba ņēmējiem, kā to paredz “Ministru kabineta noteikumi Nr. 179 “Noteikumi par dīkstāves pabalstu pašnodarbinātām personām, kuras skārusi Covid-19 izplatība” (pieņemti 2020. gada 31. martā) un Nr. 165 “Noteikumi par Covid-19 izraisītās krīzes skartiem darba devējiem, kuri kvalificējas dīkstāves pabalstam un nokavēto nodokļu maksājumu samaksas sadalei termiņos vai atlikšanai uz laiku līdz trim gadiem” (pieņemti 2020. gada 26. martā)”, kā tā tika

pagarināta un pēdējo reizi grozīta 2021. gada 19. janvārī, 2021. gada 4. februārī un 2021. gada 26. februārī ar grozījumiem Ministru kabineta noteikumos Nr. 709 "Noteikumi par atbalstu par dīkstāvi nodokļu maksātājiem to darbības turpināšanai Covid-19 izraisītās krīzes apstākļos";

- (b) dīkstāves palīdzības pabalstu, kā to paredz "Ministru kabineta noteikumi Nr. 236 "Noteikumi par dīkstāves palīdzības pabalstiem darba ņēmējiem un pašnodarbinātajām personām, kuras skārusi Covid-19 izplatība" (pieņemti 2020. gada 23. aprīlī)";
- (c) piemaksu darba ņēmējiem par bērniem, kā to paredz "Ministru kabineta 2020. gada 16. aprīļa rīkojums Nr. 178 "Par finanšu līdzekļu piešķiršanu no valsts budžeta programmas "Līdzekļi neparedzētiem gadījumiem"", kā tā tika pagarināta;
- (d) algu subsīdiju shēmu tūrisma un eksporta nozarēm, kā to paredz "Informatīvais ziņojums "Par pasākumiem Covid-19 krīzes pārvarēšanai un ekonomikas atlabšanai"", kā tā tika pagarināta un pēdējo reizi grozīta 2021. gada 1. aprīlī, 2021. gada 26. oktobrī, 2021. gada 9. novembrī, 2021. gada 30. novembrī, 2021. gada 7. decembrī, 2021. gada 23. decembrī un 2022. gada 11. janvārī ar grozījumiem Ministru kabineta noteikumos Nr. 675 "Noteikumi par atbalsta sniegšanu nodokļu maksātājiem to darbības turpināšanai Covid-19 krīzes apstākļos";
- (e) algu atbalsta maksājumus medicīnas speciālistiem un kultūras nozarē nodarbinātiem darbiniekiem, kā to attiecīgi paredz "likums "Par valsts apdraudējuma un tā seku novēršanas un pārvarēšanas pasākumiem sakarā ar Covid-19 izplatību"", "Covid-19 infekcijas izplatības seku pārvarēšanas likums" un "Ministru kabineta 2020. gada 3. jūnija rīkojums Nr. 303 "Par finanšu līdzekļu piešķiršanu no valsts budžeta programmas "Līdzekļi neparedzētiem gadījumiem""";
- (f) ar veselības aizsardzību saistītus izdevumus par individuālajiem aizsardzības līdzekļiem, kā to paredz "Ministru kabineta 2020. gada 3. marta rīkojums Nr. 79, 2020. gada 20. marta rīkojums Nr. 118 un 2020. gada 27. aprīļa rīkojums Nr. 220 "Par finanšu līdzekļu piešķiršanu no valsts budžeta programmas "Līdzekļi neparedzētiem gadījumiem"" un "Ministru kabineta 2020. gada 9. jūnija noteikumi Nr. 380 "Noteikumi par prioritāro institūciju un vajadzību sarakstā iekļautajām institūcijām nepieciešamajiem epidemioloģiskās drošības nodrošināšanas resursiem"";
- (g) ar Covid-19 saistītos slimības pabalstus, kā to paredz "Grozījums likumā "Par maternitātes un slimības apdrošināšanu" (pieņemts 2020. gada 20. martā)", kā tie tika pagarināti un pēdējo reizi grozīti 2021. gada 4. novembrī un 2022. gada 13. janvārī ar grozījumiem likumā "Par maternitātes un slimības apdrošināšanu";
- (h) slimības palīdzības pabalstus vecākiem un aprūpētājiem, kā to paredz 2020. gada 26. novembra "Grozījums likumā "Par maternitātes un slimības apdrošināšanu"" (tā pārejas noteikumu 48. un 49. punkts) un "Ministru kabineta 2020. gada 1. decembra rīkojums Nr. 707 "Par finanšu līdzekļu piešķiršanu no valsts budžeta programmas "Līdzekļi neparedzētiem gadījumiem"" un "Ministru kabineta 2021. gada 11. janvāra rīkojums Nr. 13 "Par finanšu līdzekļu piešķiršanu no valsts budžeta programmas "Līdzekļi neparedzētiem gadījumiem"";
- (i) piemaksas ārstiem un darbiniekiem, kuri iesaistīti Covid-19 krīzes pārvarēšanā, kā paredzēts "Ministru kabineta 2020. gada 27. marta rīkojumā Nr. 136 "Par finanšu līdzekļu piešķiršanu no valsts budžeta programmas "Līdzekļi neparedzētiem gadījumiem"", "Ministru kabineta 2020. gada 6. novembra rīkojumā Nr. 656 "Par

finanšu līdzekļu piešķiršanu no valsts budžeta programmas “Līdzekļi neparedzētiem gadījumiem””, “Ministru kabineta 2020. gada 8. decembra rīkojumā Nr. 743 “Grozījumi Ministru kabineta 2020. gada 6. novembra rīkojumā Nr. 655 “Par ārkārtējās situācijas izsludināšanu”” un “Ministru kabineta 2021. gada 21. janvāra rīkojumā Nr. 37 “Par finanšu līdzekļu piešķiršanu no valsts budžeta programmas “Līdzekļi neparedzētiem gadījumiem”””.”.

2. pants

Šis lēmums ir adresēts Latvijas Republikai.

Briselē,

*Padomes vārdā –
priekšsēdētājs*